

► TEMA

Els efectes del zika

Els símptomes del zika poden ser febre lleu i erupcions a la pell, que a vegades vénen acompanyades de malestar general, conjuntivitis, dolor en músculs i articulars, mal de cap o vòmits. Atès que molts d'aquests símptomes es presenten en casos de dengue i de chikungunya, és molt difícil conèixer les xifres reals del zika.

El virus zika i la microcefàlia

♦♦ Jordi Reina Prieto *

El zika és un virus que es transmet preferentment a través de la picada dels mosquits del gènere *Aedes* (*Aegypti* i *A. albopictus* o mosquit tigre). La malaltia que produeix s'assembla a un quadre gripal inespecífic associat a una erupció cutània. Només el 25 % de les persones infectades presenten símptomes clínics, de manera que el més habitual és passar la

malaltia sense assabentar-se (forma asimptomàtica).

L'epidèmia d'infecció pel virus zika que existeix en gairebé tots els països sud-americans no mereixeria, per la seva escassa importància clínica, ser considerada com una situació d'emergència sanitària com ha declarat recentment l'OMS. La causa d'aquesta decisió ha estat la molt possible relació entre el virus zika i l'aparició de malformacions congènites cerebrals (microcefàlia) en les dones infectades durant l'embaràs.

Encara que només existeixen da-

causats directament pel virus, però un estudi recent demostra que prop del 30 % dels fetus infectats presenten importants alteracions neurològiques en el nou-nat i que a més sembla ser el responsable del 4 % dels avortaments produïts en les embarassades.

des de relació epidemiològica entre aquests dos fenòmens, si tenim demostració directa de la capacitat d'aquest virus per infectar a l'embrió i al fetus durant l'embaràs. La detecció del virus zika en el líquid amniòtic, sang del cordó umbilical i teixit cerebral neonatal confirmar la capacitat d'aquest per provocar aquesta patologia neurològica.

És possible que no tots els casos de microcefàlia comunicats als països afectats pel zika estiguin

Per tot això és molt important implantar les mesures de protecció enfront d'aquesta infecció viral, encara que a causa que es transmet per mosquits i no tenim vacuna eficaç, la prevenció recau en el control dels vectors. Per tot això les dones embarassades haurien d'evitar viatjar als països amb elevat risc d'infecció pel virus zika.

* Professor de Virologia del Hospital Universitari Son Espases

► TEMA

Maria Antònia Oliver

El passat dissabte es va celebrar el dia de Sant Jordi, diada en què els llibres i la literatura fan festa. Per això no està de més recordar que sempre és una bona excusa per llegir un bon llibre compromès i en català com els de l'escriptora i guanyadora del Premi d'Honor de les Lletres Catalanes 2016.

La trajectòria d'una dona consagrada a la literatura

♦♦ Maria Antònia Perelló Femenia *

Maria Antònia Oliver és la quarta dona que rep el Premi d'Honor de les Lletres Catalanes. L'escriptora ha contribuït a engrandir la cultura catalana i ha mostrat un ferm compromís social i de defensa de la dona. Oliver té una llarga trajectòria literària que

abasta des de la novel·la policíaca al conte infantil, del guió televisiu i obres de teatre a la traducció, tot passant per la novel·la.

La seva mirada rebel reflecteix una actitud apassionada de denúncia i de reivindicació davant la vida. «L'illa i la dona» -títol d'una antologia de contes del 2003- són els eixos temàtics que emmarquen el gruix de la seva l'escriptura. Ben de jorn apren de les rondalles mallorquines l'art de contar, un fet que

es traspuja en la riquesa del seu llenguatge i en la fantasia dels seus relats, com *El vaixell d'Iràs* i *no Tornaràs* (1976); més tard cerca nous horitzons en la literatura saxona, alguns autors de la qual tradueix al català (Woolf, Melville, Twain, Stevenson...) i li aporten un enriquiment de la tècnica narrativa. L'esperit innovador, que apareix a *Coordenades espai-temps per guardar-hi ensaimades*, la du a posicions

d'avantguarda transgressores que assaja amb el col·lectiu d'Ofèlia Dracs. En aquesta voluntat innovadora en literatura crea *Lònia Guíu*, una detectiu mallorquina, que apareix en la trilogia de gènere negre *Estudi en lila* (1985), *Antípodes* (1988) i *El sol que fa l'ànec* (1994).

Oliver és avui una escriptora consagrada, el futur de la qual Villalonga atalaià de llarga volada amb *Cròniques d'un mig estiu* (1970). La següent *Cròniques de la molt anomenada ciutat de Montcarrà* (1972), *Crineres de foc* (1985), *Joana E.* (P. Prudenci Bertrana 1992), *Amor de cans* (P. Ciutat de Palma 1995), *Tallats de lluna* (2000) i l'aplec de narracions *Colors de mar* (2007). Oliver, per a qui «escriure és viure» i «viure és escriure», se'ns mostra com una escriptora amb vives ansies d'encarar noves històries.

* Doctora en Filologia Catalana i professora de secundària.

► TEMA

La fidelitat del motiu

El Museu Thyssen-Bornemisza presenta una exposició dedicada a un grup generacional de pintors i escultors que, units tant per vinculacions de la seva formació i del seu treball com per les seves relacions personals i familiars, han viscut i treballat a Madrid des de la dècada de 1950.

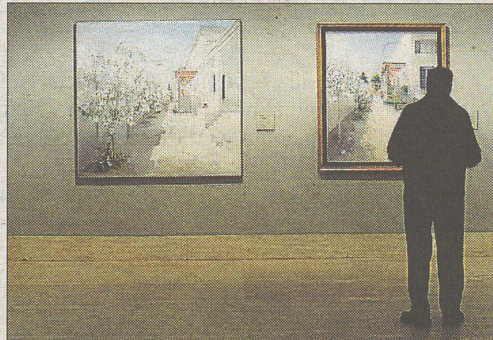
Realistes de Madrid

♦♦ Pere Capellà-Simó *

Els amants del realisme tenen cita al Museu Thyssen-Bornemisza. Entre els escassos pintors realistes que apareixen als manuals d'art del segle XX sobresurten Edward Hopper i Antonio López. Després d'haver dedicat, l'any 2012, una antològica al primer, el museu madrileny ret homenatge fins al 19 de juny a un altre dels grans noms del

realisme nord-americà: Andrew Wyeth. Esperem que no sigui l'últim. I que, de mica en mica, deixem d'observar amb timidesa tants artistes emblemàtics que, a banda i banda de l'Atlàntic, foren desbancats per altres tendències que, tot i el seu valor, es van rubricar com a canòniques en un segle que ja no és el nostre. Per la seva banda, Antonio López tingué la pròpia antològica al Thyssen el 2011. Avui, les obres de l'artista tornen al museu. Això sí, modestament situades al costat de les de la seva parella, la

brillant Maria Moreno, i de les dels seus amics i companys d'estudis: Amalia Avia, Esperanza Parada, Isabel Quintanilla i els germans Julio i Francisco López.

Malgrat el títol de la mostra, Realistes de Madrid, ells no es consideren realistes. Els uneix un mateix compromís: la fidelitat al motiu. Però aquesta fidelitat no és mimesi. És l'ètica de no anteposar mai la fórmula al coneixement que es desprèn de cada cosa observada.

Res més lluny, per tant, de l'academicisme. Perquè aquesta actitud els apropa a Velázquez però també els exigeix d'extreure solucions pròpies de l'art modern que l'espectador atent sabrà identificar.

Todorov diu que allò que va moure els pintors holandesos del segle XVII a pintar la vida fou *l'amour du monde*. Aquesta actitud és traslladable als amics d'Antonio López. Perquè van fixar l'esguard en una realitat que ningú no volia veure. Foren infants nascuts enmig de la barbàrie. I avui, octogenaris, conserven intacte el coratge de pintar aquest món. Podem admirar-los fins al 22 de maig.

* Professor del Departament de Pedagogia i Didàctiques Específiques (UIB)